

Lê Như Hồ

Ngày xưa, vào thời Lê mạt, có Lê Như Hồ làng Tiên Châu, huyện Tiên Lữ, tỉnh Hưng Yên, người cao lớn đầy đà, nhà nghèo mà hiếu học, ăn thì cực khỏe, mỗi bữa ăn hết một nồi bảy com mà chưa no. Học được nửa năm, vì nhà nghèo một nồi năm com, thì Như Hồ thường lơ lửng nhác hoạc. Cha vợ mới hỏi cha đẻ Như Hồ: "Trước tôi nghe thấy nói con ông chăm học lắm, sao từ khi hấn đến ở nhà tôi thì lười biếng không chịu học là có làm sao"? Ông này nói: "Từ khi cháu ở nhà ông, ông cho ăn uống thế nào"?

- Mỗi bữa nồi năm com rồi đấy!

- Nhà tôi nghèo như thế, mỗi bữa còn phải cho nó ăn nồi bảy com. Ông cho nó ăn ít làm vậy, trách nào mà nó chẳng biếng học!

Ông cha vợ nghe lời, mới cho ăn hơn khi trước, từ bấy giờ Như Hồ học thêm được vài tiếng lại thôi. Bà mẹ vợ bảo với chồng: "Ông khéo kén được rẻ quý hóa quá nhỉ! Chỉ được bộ ăn khỏe thì không ai bằng. Dù có gượng mà học thì cũng chẳng làm trò gì được tuồng hay ăn ấy". Cha vợ biết đều bảo: "Nó ăn hơn người, sức nó tất cũng hơn người, can gì mà lo"? Bà mẹ vợ nói: "Có phải sức nó hơn người, tôi có vài mẩu ruộng bỏ cỏ kia kia, ông thử bảo nó dọn cỏ đi, xem nó có làm được không"?

Như Hồ nghe nói như vậy, sáng sớm mai lập tức vác dao phát bờ ra ruộng. Đến chỗ gốc cây đa to, thấy chỗ ấy mát mẻ, mới nằm xuống ngủ. Mẹ vợ thấy rẻ vác dao ra đồng, đi chợ mua thức ăn về làm com cho con rẻ ăn. Khi về qua ruộng, thấy rẻ nằm khì ở dưới gốc cây, bà điên tiết, chạy tất tưởi về bảo chồng: "Ông còn bảo thôi com nhiều cho nó ăn nữa thôi? Nó nói ra đồng dọn cỏ, thế mà từ

sáng đến giờ, vẫn còn nằm ngáy khò khò ở dưới gốc cây, ông ra mà xem".

Hai ông bà mới cùng ra đồng. Không dè từ lúc bà mẹ vợ đi về, thì Như Hổ đứng dậy lập tức phát cỏ. Chỉ một lúc dọn sạch quang cả mấy mẫu ruộng. Cá dưới ruộng chạy không kịp, chết nổi lều bều trên mặt nước. Cha mẹ vợ đến nơi, thấy ruộng đã sạch rồi, bấy giờ mới biết tài sức của Như Hổ.

Khi lúa chín, mẹ vợ thổi cơm sẵn nồi hai mươi, sai Như Hổ đi gọi thợ gặt. Như Hổ đi một lát trở về nói rằng: "Tôi đã gọi nhưng không ai chịu làm, vậy để tôi ăn xong sẽ giúp mẹ". Nói rồi dọn cơm ra ăn, một mình đánh hết nồi hai mươi cơm. Mẹ vợ lấy làm quái lạ bảo: "Cối xay nào mà chứa được thế, có vỡ bụng ra mất không"? Như Hổ nói: "Mẹ đừng ngại, việc gặt hôm nay con xin làm lấy một mình". Rồi lấy một cây tre to làm đòn càn và đem liềm hái, thùng chạc ra đồng. Vừa được nửa buổi thì gặt xong hai mẫu ruộng, bó làm bốn quây về. Mẹ vợ từ đấy mới có bụng yêu, mỗi bữa cho ăn thật no nê để mà học.

Làng bên cạnh có hội đánh vật, năm nào Như Hổ cũng đến phá giải. Các đô vật ai cũng chịu, không ai dám ganh sức với Như Hổ, vì thế đặt tên chàng là Như Hổ.

Đến năm gần 30 tuổi, Như Hổ văn chương lưng lấy rồi thi đỗ tiến sĩ trong thời Quang Hòa nhà Mạc. Bấy giờ có người cùng đỗ với Như Hổ tên là Nguyễn Thanh, ở huyện Hoàng Hóa tỉnh Thanh, nhân khi nói chuyện đến gia tư mình, Như Hổ nói bốn rằng: "Gia tư nhà bác thì đủ cho tôi ăn một tháng là cùng". Nguyễn Thanh nói: "Ông khinh tôi quá làm gì thế, tôi tuy chẳng có gì nhưng cũng đủ cung phụng ông được ba tháng".

- Thôi đừng nói ba tháng, ông thử cho tôi ăn một bữa ra sao.

Nguyễn Thanh hẹn ngày mời Như Hổ vào chơi. Đến hôm hẹn, Như Hổ vào nhà Nguyễn Thanh, không ngờ hôm ấy lại đi vắng. Như Hổ bảo với vợ Nguyễn Thanh rằng:

- Tôi là bạn với quan Nghè đây, nhân có việc quan qua đây, có hơn ba mươi gia nhân, nhờ phu nhân một bữa cơm.

Người vợ sai người nhà làm thịt một con lợn, dọn sáu mâm cơm đem ra. Như Hổ bảo người đầy tớ rằng: "Mày ra gọi chúng nó vào

đây". Mãi không thấy một người nào, chỉ có một mình Như Hồ ngồi đánh hết cả sáu mâm cơm. Ăn xong gởi lời cảm tạ rồi đi. Chiều tối Nguyễn Thanh về, vợ kể lại.

- Hôm nay có một người nói là quen với ông, nhân việc quan đem nhiều đầy tớ qua, nhờ một bữa cơm, tôi tưởng là thật, làm sáu mâm cỗ té ra chỉ một mình người ấy ngồi ăn, tôi ở trong buồng trông ra, cứ mỗi lần một bát là một miếng, ăn như hùm đơm đó, chỉ một lát hết ba nồi cơm và sáu mâm cỗ, không biết là người hay là quỷ đói.

Nguyễn Thanh phàn nàn rằng:

- Đây là người anh em với tôi, trước có hẹn đến chơi, nhỡ ra quên mất, chắc là ông ta lại trách tôi sai hẹn.

Bữa khác Nguyễn Thanh nhân việc đi qua làng Tiên Châu, vào chơi nhà Như Hồ. Như Hồ sai người nhà làm thịt hai con lợn béo và thổi bốn mâm xôi dọn ra hai bàn, mỗi bàn một con lợn, hai mâm xôi. Một bàn thết Nguyễn Thanh, còn một mình ngồi riêng một bàn. Nguyễn Thanh ăn hết một góc mâm và một phần tư con lợn. Như Hồ ăn hết sạch cả bàn mình, lại ăn thêm sang một góc xôi thịt ở bàn mời bạn, chỉ còn một nửa để cho người nhà.

Nguyễn Thanh thất kinh nói rằng:

- Ngày xưa ông Mộ Trạch đã có tiếng là ăn khỏe, mà chỉ hết 18 bát cơm và 12 bát canh là cùng. Nếu ông ấy sinh ra đồng thời với ông thì cũng phải kém ôn ba bậc.

Về sau Như Hồ làm đến thượng thư, được phong làm Thiếu bảo Lữ quận công, rồi về trí sĩ, thọ đến 72 tuổi.